

Jakie powietrze ma Ustroń?

Data publikacji: 9.01.2025 16:22

Ustroń to miasto uzdrowiskowe. Należy więc spodziewać się tam czystego powietrza. Czy rzeczywiście tak jest? W roku 2023 jakość powietrza w tym mieście, podobnie jak w innych uzdrowiskach w Polsce była przedmiotem szczegółowych badań w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Jak wypada Ustroń na tle innych miast uzdrowiskowych?

Jakie powietrze ma Ustroń w porównaniu z innymi miastami uzdrowiskowymi? fot. arch.ox.pl

Uzdrowiska w Polsce – na Śląsku Cieszyńskim tylko jedno

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (t. j. Dz. U. z 2005 r., poz. 1399, z późn. zm.) uzdrowiskiem jest obszar, na terenie którego prowadzone jest lecznictwo uzdrowiskowe, który jest wydzielony w celu wykorzystania i ochrony znajdujących się na danym terenie naturalnych surowców leczniczych. Statut uzdrowiska nie jest łatwo otrzymać. Miasto musi spełnić szereg warunków, a ogłoszenie miasta uzdrowiskiem odbywa się przez Uchwałę Rady Ministrów.

Wśród ponad 40 uzdrowisk w Polsce tylko jedna miejscowość ze Śląska Cieszyńskiego ma statut uzdrowiska – jest nią Ustroń (choć o byciu uzdrowiskiem marzą też w Jaworzu), który już w 1882 r. otrzymał statut austriackiego uzdrowiska, zaś w 1967 r. - prawa uzdrowiska PRL, a w 1972 r. WRN w Katowicach uchwaliła dla niego statut.

Badanie głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska

Pod koniec 2024 Główny Inspektorat Ochrony Środowiska opublikował kolejny raport dotyczący jakości powietrza w uzdrowiskach, który przedstawia informacje dotyczące stanu jakości powietrza na obszarze uzdrowisk w Polsce w roku 2023, z uwzględnieniem zmienności stężeń zanieczyszczeń w latach wcześniejszych. Szczególną uwagę w raporcie poświęcono najbardziej problematycznym w polskich warunkach zanieczyszczeniom powietrza: pyłowi zawieszonemu (frakcje PM10 oraz PM2,5), jak również oznaczanemu w nim benzo(a)pirenowi. Pod uwagę wzięto 45 uzdrowisk, w tym Ustroń.

Normy jakości powietrza

Dla zanieczyszczeń, które mają istotny wpływ na zdrowie i środowisko, przyjęto następujące normy:

Pył zawieszony PM10:

Średnie roczne stężenie: $\leq 40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Średnie dobowe stężenie: $\leq 50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, z maksymalnie 35 dniami przekroczenia w ciągu roku.

Benzo(a)piren (B[a]P):

Poziom docelowy (średnie roczne stężenie): $\leq 1,0 \text{ ng}/\text{m}^3$.

Dwutlenek azotu (NO₂):

Średnie roczne stężenie: $\leq 40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Średnie godzinowe stężenie: $\leq 200 \mu\text{g}/\text{m}^3$, z maksymalnie 18 przekroczeniami w roku.

Jakość powietrza w Ustroniu?

Z badania wynika, że jakość powietrza w Ustroniu w 2023 roku była dobra, lepsza niż w 2022. Mimo, że były też przekroczenia.

Pył zawieszony PM10: Średnie roczne stężenie wynosiło $14,6 \mu\text{g}/\text{m}^3$, co oznacza spadek o 11,4% w porównaniu do 2022 roku. Percentyl S90,4 (parametr oceniający najwyższe dobowe stężenia) wyniósł $22,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$, co również stanowiło istotny spadek o 20,4% w stosunku do roku poprzedniego.

Benzo(a)piren (B[a]P): Mimo ogólnej poprawy jakości powietrza, Ustroń odnotował przekroczenie poziomu docelowego dla tej substancji, co jest typowe dla wielu uzdrowisk w Polsce.

Dwutlenek azotu (NO_2): Stężenie roczne wynosiło $10,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$, co jest jednym z niższych wyników wśród uzdrowisk, choć w granicach normy dopuszczalnej. (w 2022 roku było $11,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

Porównanie z innymi uzdrowiskami

PM10: Ustroń wypadł korzystnie na tle innych uzdrowisk. Przykładowo, w Goczałkowicach-Zdroju odnotowano stężenie PM10 na poziomie $19,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a w Rabce-Zdroju $19,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Benzo(a)piren: Problem przekroczenia poziomu docelowego B[a]P występował również w takich miejscowościach jak Goczałkowice-Zdrój i Rabka-Zdrój, co wskazuje na potrzebę dalszych działań redukujących emisję.

W 2023 roku jakość powietrza w Ustroniu była dobra, szczególnie w zakresie stężeń pyłów zawieszonych PM10 i NO_2 , co potwierdza jego status uzdrowiska przyjaznego zdrowiu. Niemniej jednak, problem benzo(a)pirenu pozostaje wyzwaniem dla miasta.

Więcej szczegółów znajdziecie w raporcie [TUTAJ](#)